

ВІННИЦЬКИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра менеджменту, маркетингу та підприємництва

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної
роботи Ольга РУЗАКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Інституту
Протокол № «1» від 31.08.2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міжнародний менеджмент

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти

галузь знань

спеціальність

освітньо-професійна програма

компонент освітньо-професійної
програми

Мова викладання

Другий (магістерський) рівень

07 «Управління та адміністрування»

073 Менеджмент

«Менеджмент»

вибіркова

українська

Вінниця - 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародний менеджмент» для здобувачів другого (магістерського) рівня за спеціальністю 073 Менеджмент.

Освітньо-професійна програма: Менеджмент

Мова навчання: українська

Розробник: Марина ШМАГЕЛЬСЬКА, доцент кафедри гуманітарних, економічних та фінансово-облікових дисциплін, к.г.н., доцент

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри менеджменту, маркетингу та підприємництва

Протокол від «30» серпня 2023 р. № 1

В.о. завідувача кафедри менеджменту,

маркетингу та підприємництва к.е.н. Стелла ПИРІЖОК

«30» серпня 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>07 Управління та адміністрування</u>	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність: <u>073 Менеджмент</u>	Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 90	Другий (магістерський) рівень	Лекції	
		10 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	год.
		Індивідуальні завдання:	
		-	
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи та індивідуальної роботи % становить:

для денної форми навчання – ___ %

для заочної форми навчання – ___ %.

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Міжнародний менеджмент» є формування у студентів системи знань з теоретичних засад і технологій розвитку та використання конкурентних переваг фірми за рахунок знань економічних, соціальних, демографічних та інших особливостей країни та міждержавної взаємодії, аналізу міжнародного економічного середовища.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Міжнародний менеджмент» є:

- навчити досліджувати, аналізувати і оцінювати зовнішнє середовище бізнесу та внутрішнє середовище фірми;
- вивчити базові функції управління – це стратегічне планування і реалізація стратегій;
- розвивати вміння опановувати процеси комунікації та прийняття рішень. До них належать моделі та методи;
- навчити керувати та визначати групову динаміку – лідерство, роботу у групах;
- виробити розуміння й усвідомлення ефективності діяльності підприємства через управління персоналом, виробництвом та виробничою діяльністю в цілому.

2.3. Компетентності

2.3.1. Загальні компетентності:

ЗК2. Здатність до спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності)

ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань.

2.3.2. Спеціальні компетенції:

СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей міжнародних стандартів.

СК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації.

СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

СК10. Здатність до управління організацією та її розвитком.

СК11. Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми у системі корпоративного управління за невизначеності умов та вимог.

2.4. Програмні результати навчання

ПРН3. Проектувати ефективні системи управління організаціями.

ПРН6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачених умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

ПРН9. Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами.

ПРН13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

ПРН15. Розробляти алгоритми реалізації змін з використанням інноваційних управлінських технологій.

ПРН16. Вміти визначати та прогнозувати силу впливу різних груп стейкхолдерів для впровадження змін у соціально-економічних системах та моделювати наслідки організаційних та процесних перетворень.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади міжнародного менеджменту

Тема 1. Суть і характерні риси міжнародного менеджменту

Еволюція поглядів на управління міжнародною діяльністю. Міжнародна діяльність в Україні. Принципи міжнародної діяльності. Предмет та завдання курсу. Міжнародні компанії - основний суб'єкт міжнародного менеджменту. Концепції та моделі міжнародного менеджменту. Класифікація цілей міжнародного менеджменту. Основні вимоги до виконання завдань міжнародного менеджменту.

Тема 2. Міжнародний бізнес, його сутність та особливості

Сутність міжнародного бізнесу. Теоретичні основи здійснення міжнародного бізнесу. Етапи розвитку міжнародного бізнесу: комерційна ера, ера експансії, ера концесії, ера національних держав, ера глобалізації. Глобалізація сучасного господарського життя як об'єктивна основа розвитку міжнародного бізнесу. Економічний зміст та структура ТНК. Роль ТНК в сучасному.

Тема 3. Середовище міжнародного менеджменту

Зовнішнє середовище міжнародного менеджменту. Складові середовища міжнародного менеджменту: політичне середовище, правове середовище, економічне середовище, соціально-культурне середовище. Політико-правове середовище. Тенденції розвитку конкурентного середовища. Адаптація до

іноземного середовища. Класифікація рівнів економічного розвитку. Визначення торговельних партнерів. Теорія подібності країн. Рольові функції міжнародного менеджера в контексті аналізу зовнішнього середовища. Особливості аналізу зовнішнього середовища в умовах України.

Тема 4. Організаційний розвиток міжнародних компаній

Основні види міжнародної діяльності. Регулювання міжнародної діяльності. Чинники управління міжнародною діяльністю. Зони зовнішньої торгівлі. Стратегія розміщення міжнародного виробництва та фактори, що її визначають. Організаційні форми та сучасні напрями розвитку міжнародного виробництва. Система поставок "точно в строк". Стратегія експорту і її цілі. Етапи розробки стратегії експорту. Основні і перспективні види посередників, які здійснюють експортні операції. Міжнародні стратегічні альянси: особливості, мотиви створення, форми.

Змістовий модуль 2. Особливості розвитку міжнародного менеджменту

Тема 5. Управління людськими ресурсами міжнародних компаній

Методи визначення здатності менеджерів до міжнародного бізнесу. Відбір кадрів для міжнародного менеджменту: джерела кадрів, критерії та принципи вибору. Адаптація до змін культурного середовища. Мотивація до закордонних призначень. Формування міжнародного колективу. Розвиток персоналу. Міжнародна професійна підготовка персоналу. Особливості управління людськими ресурсами в ТНК. Відмінності ринків праці та практики управління в різних країнах.

Тема 6. Керування і комунікації в міжнародних компаніях

Внутрішні та зовнішні комунікації в міжнародному менеджменті. Прозорі і приховані комунікації. Особливості міжнародних комунікацій у різних країнах. Комунікаційні бар'єри, їх класифікація та шляхи подолання. Вплив культури на міжнародні комунікації. Культурні цінності в системі комунікацій. Теорії лідерства. Стили керування. Особливості японської системи керування.

Тема 7. Становлення глобального менеджменту

Основні концепції глобального управління. Поняття глобального менеджменту. Інтелектуальна кар'єра. Глобалізація культури. Культура і віртуальні організації. Команди у віртуальних організаціях. Регіональна економічна інтеграція.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд	с.р.		л	сем	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади міжнародного менеджменту												
Тема 1. Суть і характерні риси міжнародного менеджменту	14	2	2			10						
Тема 2. Міжнародний бізнес, його сутність та особливості	10	2	2			6						
Тема 3. Середовище міжнародного менеджменту	12	2	2			8						
Тема 4. Організаційний розвиток міжнародних компаній	12		4			8						
Разом за змістовим модулем 1	48	6	10			32						
Змістовий модуль 2 Особливості розвитку міжнародного менеджменту												
Тема 5. Управління людськими ресурсами міжнародних компаніях	14	2	2			10						
Тема 6. Керування і комунікації в міжнародних компаніях	12	2	4			6						
Тема 7. Становлення глобального менеджменту	14		2			12						
Разом за змістовим модулем 2	40	4	8			28						
ПМК	2	4	8									
Усього годин	90	10	18			60						

5. Теми лекційних занять

№ з/п	№ заняття	Назва теми	Кількість годин	
			денна	заочна
1	1	Тема 1. Суть і характерні риси міжнародного менеджменту <i>Тема лекції 1. Предмет та завдання курсу. Основні вимоги до виконання завдань міжнародного менеджменту</i>	2	
2	3	Тема 2. Міжнародний бізнес, його сутність та особливості <i>Тема лекції 2. Теоретичні основи здійснення міжнародного бізнесу</i>	2	
3	5	Тема 3. Середовище міжнародного менеджменту <i>Тема лекції 3. Складові середовища міжнародного менеджменту:</i>	2	
4	9	Тема 5. Управління людськими ресурсами міжнародних компаній <i>Тема лекції 4. Особливості управління людськими ресурсами в ТНК</i>	2	
5	11	Тема 6. Керування і комунікації в міжнародних компаніях <i>Тема лекції 5. Особливості міжнародних комунікацій у різних країнах</i>	2	
Разом			10	

6. Теми практичних занять

№ з/п	№ заняття	Назва теми	Кількість годин	
			денна	заочна
1	2	Тема 1. Суть і характерні риси міжнародного менеджменту <i>Тема практичного заняття 1. Еволюція поглядів на управління міжнародною діяльністю.</i>	2	
2	4	Тема 2. Міжнародний бізнес, його сутність та особливості <i>Тема практичного заняття 2. Етапи розвитку міжнародного бізнесу</i>	2	
3	6	Тема 3. Середовище міжнародного менеджменту <i>Тема практичного заняття 3. Політико-правове середовище.</i>	2	
4	7	Тема 4. Організаційний розвиток міжнародних компаній <i>Тема практичного заняття 4. Стратегія розміщення міжнародного виробництва та фактори, що її визначають.</i>	2	
5	8	Тема 4. Організаційний розвиток міжнародних компаній <i>Тема практичного заняття 4. Міжнародні стратегічні альянси: особливості, мотиви створення, форми</i>		
6	10	Тема 5. Управління людськими ресурсами міжнародних компаній <i>Тема практичного заняття 5. Відбір кадрів для міжнародного менеджменту: джерела кадрів, критерії та принципи вибору.</i>	2	
7	12	Тема 6. Керування і комунікації в міжнародних компаніях <i>Тема практичного заняття 6. Особливості міжнародних комунікацій у різних країнах.</i>	2	
8	14	Тема 6. Керування і комунікації в міжнародних компаніях <i>Тема практичного заняття 6. Комунікаційні бар'єри, їх класифікація та шляхи подолання. Вплив культури на міжнародні комунікації.</i>	2	
9	15	Тема 7. Становлення глобального менеджменту <i>Тема практичного заняття 7. Основні концепції глобального управління.</i>	2	
Разом			18	

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Суть і характерні риси міжнародного менеджменту Міжнародні компанії - основний суб'єкт міжнародного менеджменту Концепції та моделі міжнародного менеджменту Основні вимоги до виконання завдань міжнародного менеджменту	10	
2	Тема 2. Міжнародний бізнес, його сутність та особливості Глобалізація сучасного господарського життя як об'єктивна основа розвитку міжнародного бізнесу Економічний зміст та структура ТНК. Роль ТНК в сучасному	6	
3	Тема 3. Середовище міжнародного менеджменту Тенденції розвитку конкурентного середовища Адаптація до іноземного середовища.	8	
4	Тема 4. Організаційний розвиток міжнародних компаній Особливості міжнародних комунікацій у різних країнах. Комунікаційні бар'єри, їх класифікація та шляхи подолання.	8	
5	Тема 5. Управління людськими ресурсами міжнародних компаніях Адаптація до змін культурного середовища. Мотивація до закордонних призначень. Формування міжнародного колективу. Розвиток персоналу. Міжнародна професійна підготовка персоналу.	10	
6	Тема 6. Керування і комунікації в міжнародних компаніях Особливості міжнародних комунікацій у різних країнах. Комунікаційні бар'єри, їх класифікація та шляхи подолання.	6	
7	Тема 7. Становлення глобального менеджменту Глобалізація культури. Культура і віртуальні організації. Команди у віртуальних організаціях. Регіональна економічна інтеграція.	12	
	Разом	60	

8. Індивідуальні завдання (навчальним планом не передбачено)

9. Методи навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання різноманітних методів та технологій викладання і навчання.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання різних методів та технологій викладання і навчання.

- **словесні методи** (лекція, навчальна дискусія, диспут тощо);
- **практичні методи** (практичні заняття з моделюванням ситуацій та розв'язуванням тематичних кейсів);
- **наочні методи** (мультимедійна презентація);

- *робота з навчально-методичною літературою, науковими джерелами і електронними ресурсами* (самостійне опрацювання додаткової науково-методичної літератури);
- *інтерактивні методи навчання.*

10. Критерії та методи оцінювання

Оцінка за шкалами ECTS, стобаловою, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнень студента
А 90-100 балів ВІДМІННО	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; комплексом знань та вмінь, який характеризується системністю. Вільно викладає зміст питань освітнього компонента, розуміє його значення для професійної підготовки.	ВИСОКИЙ
В 82-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні. Студент володіє комплексом знань та вмінь, який є частково-впорядкованим. У процесі застосування знань студент спроможний вибрати необхідний елемент комплексу знань та вмінь.	ВИСОКИЙ
С 74-81 балів ДОБРЕ	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання. Комплекс знань частково-структурований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях.	ДОСТАТНІЙ
Д 64-73 балів ДОБРЕ	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, може проілюструвати власними прикладами відповідь на питання, частково усвідомлює специфіку навчальних ситуацій тощо, має знання про способи розв'язування типових ситуацій. Однак процес самостійного розв'язування ситуацій потребує опори на зразок.	ЗАДОВІЛЬНИЙ
Е 60-63 балів ДОСТАТНЬО	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компоненту на середньому рівні. Має уявлення про специфіку навчальних ситуацій. Виконання дій при роз'ясненні задач, ситуацій частково усвідомлюється, здійснюється частково правильно.	НИЗЬКИЙ
Fx 35-59 балів НЕЗАДОВІЛЬНО	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст основних розділів. Виконання окремих дій відбувається не усвідомлено, однак переважно правильно, навчально-пізнавальна активність мотивується ситуативно-прагматичним інтересом.	НЕЗАДОВІЛЬНО
F 0-34 балів НЕПРИЙНЯТО	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст окремих розділів.	НЕЗАДОВІЛЬНО

Поточний контроль відбувається на усіх видах аудиторних занять реалізується такими методами: усного і письмового опитування, тестування, вирішення ситуаційних завдань, написання есе (рефератів), презентацій командних (групових) проектів, тощо.

Поточний контроль виконання самостійної роботи здійснюється за усіма темами.

Модульний контроль у вигляді письмової відповіді, тестування, вирішення ситуаційних завдань, тощо.

Методи підсумкового оцінювання: диференційований залік.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота							Підсумковий модульний контроль	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	МК 1	
10	15	15	10	15	10	5	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для диференційного заліку, екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для не диференційного заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з навчальної дисципліни «Міжнародний менеджмент».

13. Рекомендована література

Базова

1. Бутко М., Бутко І., Дітковська М. Міжнародний менеджмент. Видавництво Центр навчальної літератури. 2018. 412 с.
2. Вдовенко Н.М., Богач Л.В., Гераймович В.Л., Кваша К.С., Павленко М.М.
3. Глобальна економіка: навчальний посібник. К. : НУБіП України, 2017. 319с.
4. Глуха Г.Я., Холод С.Б., Момот В.Є., Євтушенко О.А. Міжнародний менеджмент: навчальний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 72 с.
5. Грінько, І. М. Глобальна економіка: підручник. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2020. 111 с.
6. Давидова І.О., Величко К.Ю., Печенка О.І. Транснаціональні корпорації: навчальний посібник. Харків: Видавництво «Форт», 2018. 175с.
7. Міжнародний менеджмент. Підручник. / За ред. М.П, Бутка. К.: Центр учбової літератури. 2018. 412 с.
8. Рогач О. Теорії міжнародного бізнесу: підручник/ МОН України, Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ: Київський ун-т, 2018. 687 с.

Додаткова

9. Бліщук К., Домша О. Цифрова економіка як складова розвитку системи публічного управління. *Ефективність державного управління*. 2021. (65). С. 183-194. DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.65.2020.226472>
10. Гуткевич С. О., Дмитренко Г. В., Оніщенко І. Г., Сафонов Ю. М. Міжнародний менеджмент: підручник; за ред. д.е.н., проф. Гуткевич С. О. К.: Кафедра. 2015. 535 с.
11. Краус К.М., Краус Н.М. Цифровізація в умовах інституційної трансформації економіки: базові складові та інструменти цифрових технологій. *Бізнес та інтелектуальний капітал. Інтелект XXI*. №1. 2018. С. 211-214. URL: http://www.intellect21.nuft.org.ua/journal/2018/2018_1/1_2018.pdf
12. Міжнародний менеджмент: методичні вказівки до виконання практичних робіт / уклад. Бакова І.В., Сакун Г.О., Кульчицька М.К. Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2016. 40 с.
13. Рокоча В.В., Одягайло Б.М., Терехов В.І. Міжнародний менеджмент: Навчальний посібник. К. : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2016. 172 с.
14. Семеног А.Ю. Аналіз світових рейтингів оцінки формування та розвитку цифрової економіки та місце України в них. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2020. № 43. С. 38-43. DOI:

<https://doi.org/10.32841/2413-2675/2020-43-6>.

15. Шталь Т.В. Стратегічне управління збутовою діяльністю підприємства на міжнародному ринку: маркетингово-логістичний аспект [монографія] [та ін.]. Харків: Лідер, 2017. 228 с.

16. Charles W.L. Hill, G. Tomas M. Hult International business competing in the global marketplace. Charles W.L. Hill, 2019. 731p

17. Luthans F., Doh J.P. International Management: Culture, Strategy, and Behavior. NY. McGraw Hill / Irwin, NY. 2020, 674 p. No 15 (2018). Access: <http://ev.fmm.kpi.ua/article/view/135692/132547>

18. Nuzhna Y., Pichugina M. Approaches to assessing the effectiveness of cooperation in the strategic alliances // Economic bulletin of national technical university of ukraine "kyiv polytechnic institute". Strategy of the company balanced development// Proceedings of the 2nd international conference contemporary issues in theory and practice of management citpm 2018. 2018. p.530

Інформаційні ресурси

Інтернет джерела:

19. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
20. [Наукова бібліотека ЛНУ імені Івана Франка.](https://lnulibrary.lviv.ua/en/about-us-en/) URL: <https://lnulibrary.lviv.ua/en/about-us-en/>
21. Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>
22. Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>
23. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>
24. Державна служба статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
25. Статистична звітність емітентів України URL : www.smida.gov.ua/db/emitent.
26. Сайт Кабінету міністрів України : [http:// www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua)
27. Інструментарій сучасного менеджменту : <http://www.management.com>
28. Інтернет-портал для управлінців : <http://www.management.com>
29. Загальноекономічний глосарій : <http://www.ssu-ekonomika.net>
30. 10 трендів стратегічних технологій 2023 від Gartner URL: <https://www.imena.ua/blog/10-strategic-technology-trends-2023-from-gartner/>